

Estudi de mercat sobre el sector de la gent de la tercera edat a Dinamarca

Aleix Carrillo i Borràs
CPN Copenhaguen
16/05/08

Índex

1. Introducció	2
2. Panoràmica del país	4
2.1. Dades generals	4
2.2. L'economia danesa	5
2.3. El comerç internacional a Dinamarca	6
3. Característiques de la gent gran a Dinamarca	8
3.1. Anàlisi demogràfica de la gent de la tercera edat a Dinamarca	8
- Gent gran de procedència no danesa	10
- El grup de persones amb més de 65 anys augmenta	10
- L'esperança de vida	11
- Estat civil	11
3.2. Tipus d'habitatge	12
- Més propietaris.....	12
- Grans diferències geogràfiques	13
- La gent gran viu com la resta de la població.....	13
- La majoria viuen a casa seva.....	14
- Cases custodiades i residències	14
3.3. Ajuda domiciliària / serveis a domicili	15
3.4. Les pensions de jubilació	15
4. Organització governamental	17
4.1. Els municipis	17
- Empleats en el sector de la gent gran.....	18
4.2. L'oferta pública	18
- Centres d'activitats	19
- Atenció domiciliària	19
- Altres tipus d'habitatge	19
- Residències per a la tercera edat.....	20
- Pisos tutelats 1	20
- Pisos tutelats 2	20
- Comunitat	21
- Demència	21
4.3. Ofertes privades	22
- Forenede care/service.....	22
- Aleris	22
5. Conclusions	23
6. Fonts d'informació	25

1. Introducció

El present estudi té com a objectiu analitzar el sector de la gent de la tercera edat a Dinamarca i, per extensió, també el sector de les residències per a gent gran en aquest país. A causa del fet que el nostre objecte d'estudi està molt marcat per l'Administració pública danesa, a més d'estar molt delimitat a Dinamarca, l'extensió del present treball és més reduïda que en un estudi de mercat dirigit a qualsevol altre sector.

Per tal de dur a terme l'anàlisi del sector de la tercera edat a Dinamarca, hem dividit el present estudi en diferents apartats.

En primer lloc, hem volgut donar una visió general sobre Dinamarca on s'han tingut en compte algunes dades generals sobre el país, la seva economia i el seu sector exterior.

En segon lloc, hem aprofundit en les característiques generals de la gent de la tercera edat a Dinamarca, ja que entenem que aquest grup de població són els principals usuaris de les residències per a la tercera edat i, per tant, seria el grup poblacional que conformaria la demanda del nostre objecte d'estudi. En aquest apartat hem realitzat una extensa anàlisi demogràfica de la tercera edat. També hem analitzat on viu principalment la gent gran durant la seva vellesa, l'ajuda domiciliària a què tenen dret i les pensions de jubilació.

Finalment, hem analitzat l'organització governamental, tot tenint en compte especialment l'oferta pública a la qual es pot acollir la gent gran. També, hem analitzat l'oferta privada, però com veurem, aquesta és més aviat escassa.

Les fonts utilitzades per realitzar el present estudi han estat, principalment, l'Oficina d'Estadístiques Danesa (Stats Danmark) i el Ministeri de Benestar.

Cal tenir en compte, abans d'entrar de ple en el present estudi, que Dinamarca té 5.447.084 habitants. Dels quals 3.398.148 són entre 18-65 anys, i 453.317 entre 65 i 74 anys, 275.573 entre 75 i 84 anys, i 105.855 més de 85 anys. El desenvolupament indica que el grup de gent gran respecte a la resta de la població augmentarà en els propers anys a causa del fet que només neixen 1,76 nens per dona.

A Dinamarca, el Ministeri de Benestar té la responsabilitat del sector de la gent de la tercera edat i el Govern actual té com a objectiu oferir les possibilitats per tal que la gent gran puguin ser autosuficients i d'aquesta manera millorar la seva qualitat de vida.

La política del Govern respecte de la gent de la tercera edat es basa, per això, en l'autoresponsabilitat, el dret a l'autodeterminació i de poder escollir entre les opcions que se'ls ofereixen.

L'objectiu per al Ministeri de Benestar és que el màxim nombre de gent gran tingui bones condicions per poder tenir una vida saludable amb una alta qualitat de vida. Els municipis gestionen el sector de la gent de la tercera edat. Per exemple, tenen la responsabilitat d'oferir activitats per a la gent gran d'acord amb l'objectiu del ministeri. També gestionen l'oferta d'ajudes que s'ofereix a la gent gran i la paga de la pensió estatal.

En general, es pot dir que la intenció primordial –a més d'augmentar la qualitat de vida de la gent gran– és fer possible que la gent gran puguin continuar a casa seva amb les ajudes necessàries durant la majoria de la seva vellesa.

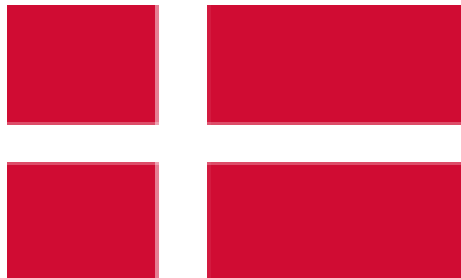
2. Panoràmica del país

2.1. Dades generals

Nom oficial	: Dinamarca
Forma d'Estat	: Monarquia constitucional
Moneda	: Corona danesa (DKK)
Superfície	: 43.090 km ²
Habitants	: 5.450.661 habitants
Densitat de població	: 125,94 h./km ²
Esperança de vida	homes: 75,34 dones: 80,03
Índex alfabetització:	100%
Capital	: Copenhaguen 1.210.367 h. (inclou àrea metropolitana)
Principals ciutats	: Århus (295.513 h.) Odense (186.595 h.) Aalborg (163.952 h.) Esbjerg (81.908 h.)
Idiomes oficials	: Danès : Groenlandès Minories reduïdes: alemany (al sud de Jutlàndia)
Religió	: Luterana evangèlica (95%) Catòlica Romana (3%) Islàmiques 2% Altres (protestants)

BANDERA

2.2. L'economia danesa

L'economia danesa està completament recuperada de la crisi de principis del segle, amb un PIB que ha crescut un 2,4% el 2004 i un 3,4% el 2005, impulsat per una forta demanda interna del consum i de la inversió, i també per l'augment dels intercanvis comercials en ambdues direccions. Les previsions indiquen, per a aquest 2006, un creixement del 2,3% i per al 2007 del 2,1%.

La taxa d'inflació està completament controlada, amb un 0,9% el 2004 i un 1,7% per al 2005.

Els comptes públics ha presentat un superàvit del 3,3% el 2005, i és sorprenent que la població danesa està satisfeta amb els nivells d'imposició actual i de serveis públics, malgrat que és la segona en càrrega fiscal, després de Suècia, als països de l'OCDE. El deute públic és només del 28,1% del PIB, molt per sota dels límits de Maastricht.

L'atur també es manté a nivells baixos i ha evolucionat favorablement en els últims anys, que ha quedat reduït a menys d'un 5%, si es prenen les dades harmonitzades d'Eurostat.

La composició del PIB danès és la clàssica d'un país desenvolupat, amb la majoria del pes de l'economia recolzada sobre el sector serveis. El 2005 la seva estructura era un 27% en serveis públics, 25% serveis de distribució, 22% transports i comunicacions, 20% mineria, energia i manufactures, un 6% la construcció, l'agricultura i la pesca.

Dinamarca és un país líder en alguns subsectors productius i tecnològics que poden significar oportunitats de col·laboració per a les empreses espanyoles, com per exemple els serveis marítims, la indústria porcina, la biotecnologia, una certa producció farmacèutica, productes "hàbitat" i moda. Els danesos són grans consumidors de serveis relacionats amb l'oci, l'esplai i la comunicació.

Copenhaguen i Dinamarca, amb la seva tradició de serveis logístics, són un important focus d'activitat a la nova regió del mar Bàltic, un cop recuperada la llibertat econòmica a tota la ribera.

La indústria danesa està molt diversificada i quasi tots els sectors hi estan representats. En particular, s'ha de destacar la producció farmacèutica (Novo Nordisk, Leo, Lundbeck), el sector agroalimentari (Danisco, Danish Crown), la joguina (Lego), la cervesa (Carlsberg, Tuborg), l'equipament domèstic (Velux, Danfoss), electrònic (Bang & Olufsen) o industrial (Grundfos), aquests són els àmbits que han contribuït principalment a la projecció internacional de Dinamarca a les últimes dècades. Es pot afegir a aquesta llista el conglomerat AP Møller-Mærsk, que juntament amb activitats de serveis, disposa també de centres de producció industrial. També és important destacar l'empresa Vestas, líder mundial en el sector de l'energia eòlica.

El país ofereix un mercat amb una alta capacitat adquisitiva, una mà d'obra molt capacitada, amb un alt coneixement de llengües (un 75% dels danesos parla anglès, amb un percentatge similar amb coneixements de francès, alemany o castellà), unes infraestructures modernes i uns eficients sistemes de distribució, que inclouen també una infraestructura en TIC's molt avançada.

2.3 El comerç internacional a Dinamarca

El mercat danès és molt obert i altament competitiu, el seu grau d'obertura comercial exterior és del 80% (mercaderies i serveis). Com a membre de l'OCDE, l'OMC i la UE la seva obertura comercial és completa per als països membres de la UE i ajustada a les regles dels organismes per als altres països. Les úniques restriccions són les exigents normes en seguretat i higiene de certs productes, que moltes vegades estan per sobre dels exigits.

Els principals socis comercials de Dinamarca són els països de la UE, concretament Alemanya, Suècia i el Regne Unit, que representen gairebé el 40% de les vendes daneses i un 42% de les seves compres. També els EUA i el Japó han estat socis comercials tradicionals. Dinamarca ha gaudit tradicionalment de superàvit bilateral respecte a aquests socis, malgrat la tendència sembla estar canviant respecte d'Alemanya. Els intercanvis s'estan desenvolupant ràpidament entre diferents països asiàtics, a l'est d'Europa i alguns països llatinoamericans, els anomenats emergents. De fet, segons les estadístiques sobre el comerç exterior, la balança comercial danesa amb

els socis comercials tradicionals s'ha anat deteriorant durant els últims anys, mentre milloren i creixen en volum els no tradicionals.

Les principals partides importades per Dinamarca el 2005 van ser els vehicles automòbils, l'equipament d'oficina, els aparells d'àudio i reproducció, la maquinària elèctrica, la maquinària i l'equipament industrial, els articles de roba, petroli i els seus derivats (especialment plàstics) el ferro, l'acer i l'equipament per al transport. S'ha de recordar que Dinamarca actua com una gran plataforma logística regional, i moltes de les importacions no són per a consum intern, sinó per a la reexportació.

Pel costat de les exportacions, les principals partides son les de maquinària industrial, maquinària elèctrica, petroli i oli, productes farmacèutics, carn, i els instruments i productes fotoòptics. A aquests apartats s'ha de sumar de manera creixent l'exportació de diversos serveis i sistemes d'enginyeria i *know-how*: energies alternatives, protecció del medi ambient, enginyeria de telecomunicacions i similars.

3. Característiques de la gent gran a Dinamarca

En aquest apartat analitzarem una sèrie d'indicadors demogràfics i estadístics sobre la gent de la tercera edat a Dinamarca, ja que aquest segment de la població conformaria la demanda del sector de residències per a la gent gran, és a dir, del nostre objecte d'estudi.

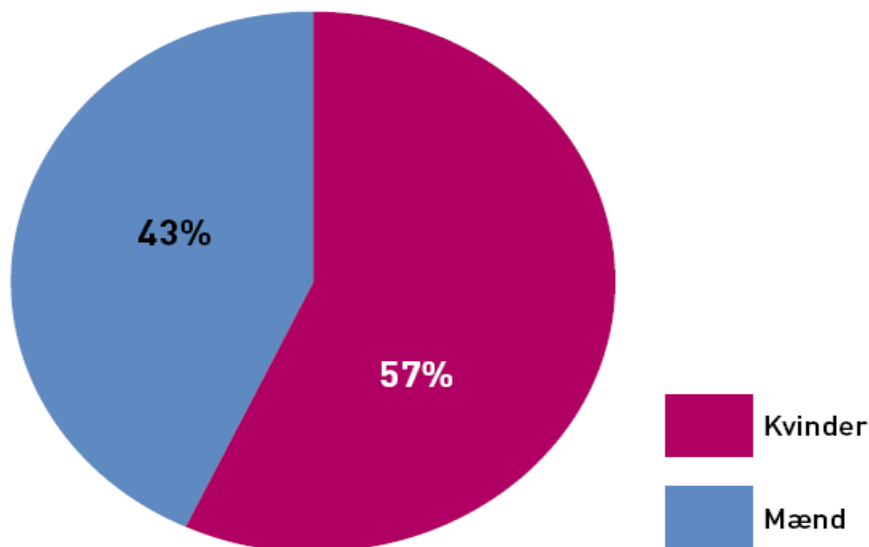
3.1. Anàlisi demogràfica de la gent de la tercera edat a Dinamarca

Per realitzar aquesta anàlisi hem partit de la premissa que el segment de població de la tercera edat és aquell format per les persones que tenen 65 o més anys d'edat. En aquest sentit, el percentatge que suposen les persones de la tercera edat a Dinamarca respecte del total de la població és del 15%.

Al gener de 2007 Dinamarca tenia una població de 5,45 milions d'habitants, dels quals 834.700 eren persones amb 65 anys o més i, com hem dit, aquest grup representava un 15% sobre el total d'habitants.

De les 834.700 persones amb més de 65 anys, 361.000 eren homes (43%) i 473.000 eren dones (57%), tal com podem veure en el gràfic que mostrem a continuació.

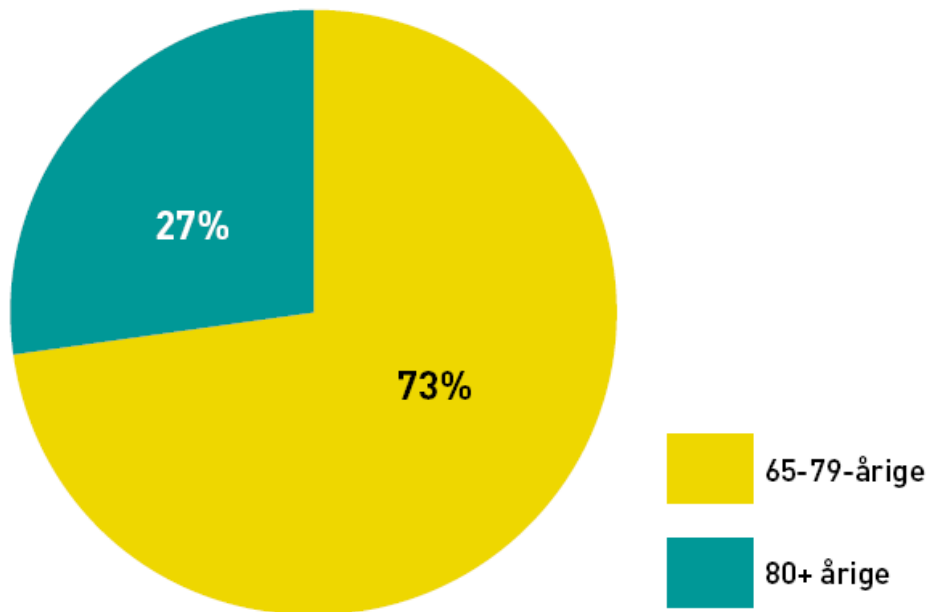
Gràfic. Distribució per sexes de les persones de més de 65 anys a Dinamarca:

Font: Aeldre i tal Danmark 2007. *Aeldre Sagens*.

Pel que fa a la distribució per edats de les persones de més de 65 anys, el gràfic que hem introduït a continuació ens mostra que del total de la població de 65 o més anys d'edat, el 73% de les persones tenen entre 65 i 79 anys, mentre que les persones de més de 80 anys suposen el 27% d'aquest segment de la població.

Gràfic. Distribució per edats de les persones de més de 65 anys a Dinamarca:

Font: Aeldre i tal Danmark 2007. *Aeldre Sagens*.

En concret, la distribució de la població per edats de 65 anys o més a Dinamarca és la següent:

- 610.000 tenien entre 65 i 79 anys
- 225.000 tenien més de 80 anys
- 35.500 tenien més de 90 anys
- 715 persones tenien més de 100 anys. 620 de les quals eren dones, és a dir, un 87% de les persones de més de 100 anys eren dones.
- 23 tenien més de 105 anys.

- Gent gran de procedència no danesa

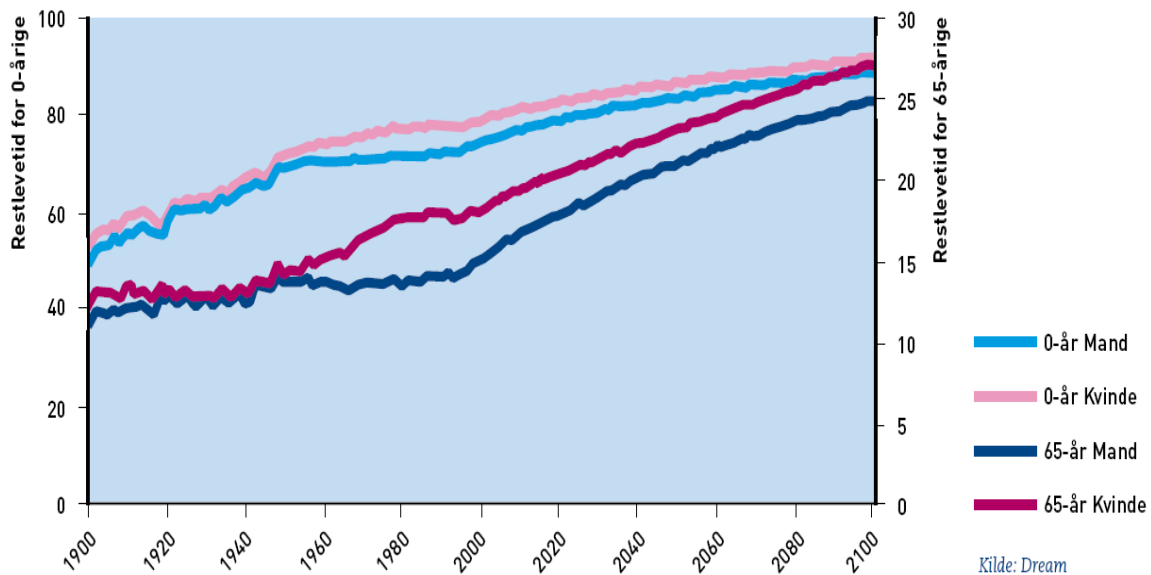
Al gener de 2007, un total de 12.100 immigrants i descendents de països no occidentals tenien més de 65 anys. S'estima que l'any 2050, la població de procedència no danesa i de més de 65 anys a Dinamarca serà de 85.000 persones.

- El grup de persones amb més de 65 anys augmenta

El grup de gent gran s'ha duplicat des del 1900 fins al 2000. Durant els últims 25 anys aquest creixement s'ha alentit una mica, però actualment aquest ha començat a augmentar una altra vegada. A partir del 2010 es preveu una acceleració d'aquest procés, a causa en gran mesura al fet que les grans generacions dels anys 40 arribaran a l'edat de jubilació. S'estima que a partir de l'any 2035 les persones amb més de 65 anys representaran el 25% de la població danesa.

L'evolució que ha seguit la població de la tercera edat, així com l'estimació del creixement que seguirà aquest segment de població en un futur la mostrem en el gràfic següent.

Gràfic. Evolució de la població de més de 65 anys a Dinamarca:

Font: Aeldre i tal Danmark 2007. Aeldre Sagens.

- L'esperança de vida

L'any 2006 l'esperança de vida per a una dona de 65 anys era viure 19 anys més i per a un home era una mica més de 16 anys més, és a dir, que l'esperança de vida per a les dones era de 84 anys, mentre que l'esperança de vida per als homes era de 81 anys.

S'estima que l'esperança de vida augmentarà tant per a dones com per a homes, però aquest increment es notarà més en els homes. Aquest augment de l'esperança de vida afectarà tota la població, no únicament la de més de 65 anys.

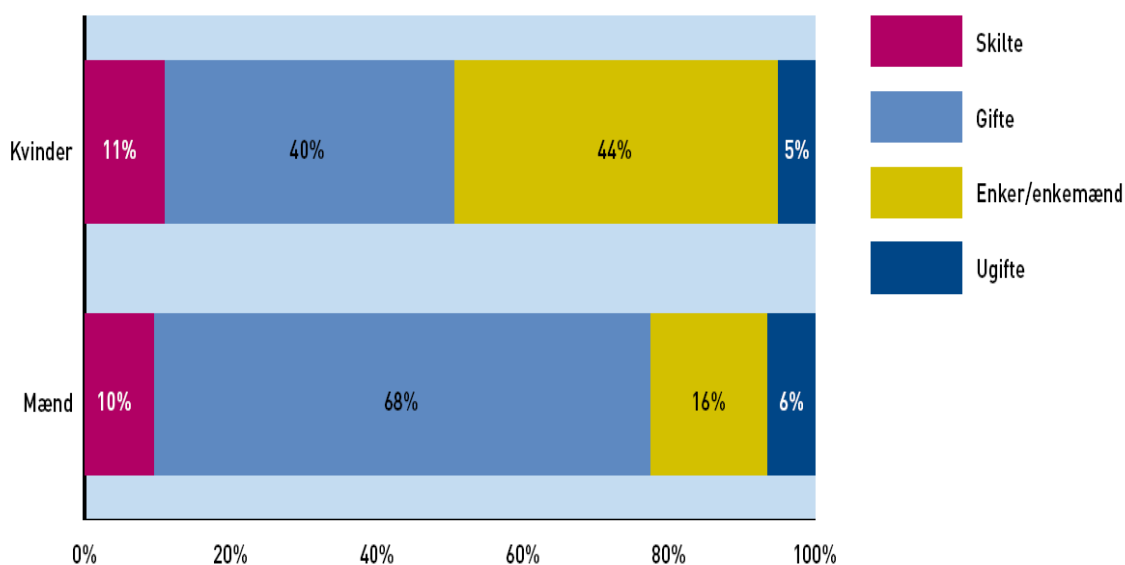
- Estat civil

Pel que fa a l'estat civil de les persones de més de 65 anys trobem que:

- 436.000 de les persones amb més de 65 anys són casades o parelles de fet –la qual cosa correspon a un 52% d'aquest grup d'edat. 455 són parelles de fet (homosexuals).
- 266.000 són vidus (33%)
- 87.000 són divorciats (10%)
- 45.000 són solters

En el gràfic que hem introduït més avall podem veure que un 68% dels homes de 65 anys o més són casats, mentre que només el 40% de les dones amb la mateixa edat és casada. Aproximadament, el 45% de les dones d'aquesta franja d'edat són vídues, mentre que només el 16% dels homes es troba en aquesta situació.

Gràfic. Distribució de la població de la tercera edat segons el seu estat civil:

Font: Aeldre i tal Danmark 2007. Aeldre Sagens.

També cal dir que, des de l'any 1999 fins al 2006 el nombre de persones amb més de 65 anys que s'ha casat ha augmentat fins a un 29% i, al mateix temps, també ho han fet el nombre de divorcis, que han augmentat fins a un 53%.

3.2. Tipus d'habitatge

En aquest punt analitzem el tipus d'habitatge on viuen les persones de més de 65 anys, la qual cosa ens permetrà de veure amb més claredat la possible demanda de residències per a la tercera edat. Com veurem a continuació, la utilització de residències per a les persones de la tercera edat és més aviat baixa.

- Més propietaris

Un dels fets més destacables respecte del tipus d'habitatge en què viu la gent gran és que la majoria d'aquest segment demogràfic gaudeixen com a mínim d'un habitatge de propietat.

En aquest sentit cal tenir en compte que el 60% de la població danesa té habitatge de propietat i la resta viu en habitatges de lloguer.

Pel que fa a la gent de la tercera edat, el 52% de les persones amb més de 65 anys, és a dir, un total de 423.000 persones viuen en un habitatge de propietat mentre que la resta viuen en habitatges de lloguer.

El grup de persones propietàries del seu propi habitatge d'entre 65-79 anys és d'un 57%.

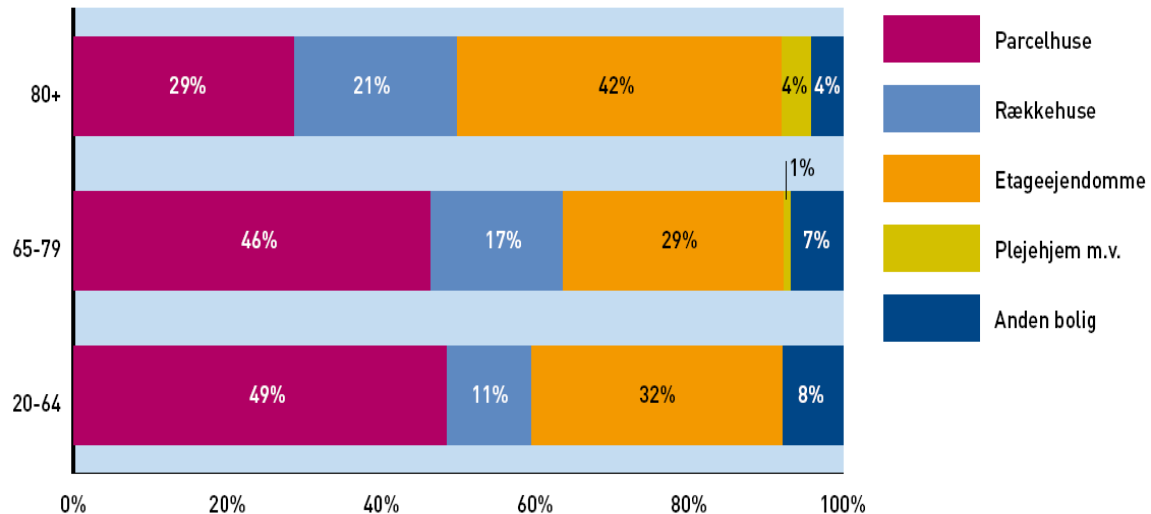
- Grans diferències geogràfiques

Hi ha una diferència geogràfica pel que fa referència a les persones de més de 65 anys que viuen en un habitatge de propietat. En aquest sentit cal dir que a Copenhaguen i a les rodalies hi ha més persones que viuen de lloguer, que no pas persones propietàries del seu propi habitatge. Tot i això, és important remarcar que aquesta diferència és vàlida per a totes les edats i, per tant, no seria un tret exclusiu i significatiu respecte de la gent de la tercera edat.

- La gent gran viu com la resta de la població

Com a norma general, el grup de persones amb més de 65 anys viuen com la resta de la població danesa.

Gràfic. Distribució de la població segons el tipus d'habitatge:

Font: Aeldre i tal Danmark 2007. Aeldre Sagens.

Com podem observar en el gràfic anterior, el percentatge de persones que viuen en cases particulars és molt similar pel que fa a les persones que es troben a la franja d'edat de 65-79 anys com pel que fa a les persones que es troben a la franja d'edat de 20-64 anys. En concret, el 46% de la població d'entre 65-79 anys viu en cases particulars, mentre que el 49% de la població d'entre 20-64 anys gaudeix del mateix tipus d'habitatge.

Pel que fa al grup de persones amb més de 80 anys hi ha més persones d'aquest grup d'edat que viuen en cases adossades (42%) que persones que viuen en residències per a la gent de la tercera edat. Això es deu principalment al fet que s'han fet molts habitatges custodiats com a cases adossades.

- La majoria viuen a casa seva

Un dels fets més destacables que s'ha pogut comprovar és que la gran majoria de la gent gran viu a casa seva, és a dir, el grau d'utilització de les residències per a la gent de la tercera edat Dinamarca és més aviat baix.

En concret, un 77% de les persones amb més de 80 anys viuen a casa seva, mentre que el 23% d'aquesta població viu en una casa custodiada o en una residència per a gent de la tercera edat, tot i que és majoria la gent que viu en una casa custodiada.

Del grup de persones d'entre 65-79 anys, només el 4% viuen en una casa custodiada o en una residència per a gent de la tercera edat, és a dir, el 96% viuen a casa seva.

- Cases custodiades i residències

Pel que fa a les persones de la tercera edat que viuen en cases custodiades i en residències cal destacar que, del total d'aquest segment de població:

- Només 78.200 persones, és a dir, un 9% de totes les persones amb més de 65 anys viuen en una casa custodiada o una residència per a gent de la tercera edat.
- El 67% d'aquests habitants (52.000 persones) tenen més de 80 anys.
- El 33% d'aquests habitants (26.000 persones) tenen entre 65-79 anys.

3.3. Ajuda domiciliària / serveis al domicili

Les persones de la tercera edat, pel fet que el Govern danès vol incentivar la seva autosuficiència i, per tant, que puguin residir al seu propi habitatge durant tota la seva vida, tenen dret a rebre el que s'anomena ajuda domiciliària o serveis a domicili.

Pel que fa a aquest servei és important assenyalar que:

- 178.000 persones amb més de 65 anys van rebre ajuda el 2006. 67.000 tenien entre 65-79 anys, mentre que 111.000 tenien més de 80 anys. És a dir, la meitat de totes les persones amb més de 80 anys van rebre ajuda domiciliària.

- Un 40% de les persones que reben ajuda domiciliària per a tota la vida només rep ajuda pràctica (neteja, compres, etc.), això només representa un 5% del total de les hores d'ajuda domiciliària.
- De mitjana, un pensionista que només rep ajuda pràctica té ajuda domiciliària 0,7 hores cada setmana.
- De mitjana, un pensionista que rep ajuda pràctica i personal té ajuda domiciliària 9,3 hores cada setmana.
- 4 de cada 5 persones que tenen més de 65 anys no reben ajuda domiciliària.

3.4. Les pensions de jubilació

L'edat de la jubilació a Dinamarca és 65 anys i per rebre la pensió nacional s'han de complir els 3 requisits següents:

- La persona ha de tenir ciutadania danesa.
- La persona ha de tenir domicili fix a Dinamarca.
- La persona ha d'haver tingut domicili fix a Dinamarca durant mínim 3 anys entre l'edat de 15 i 65 anys.

A més d'aquests requisits bàsics, hi ha una sèrie d'excepcions a aquests requisits que permetrien poder cobrar la pensió de jubilació, però s'ha de tenir en compte que no es paga si no es compleixen aquests requisits bàsics o alguna de les excepcions.

Com a norma general, la pensió nacional de jubilació anual es compon dels pagaments següents:

	Solter/vidu	Casat
Pagament base	58.032 DKK	58.032 DKK
Suplement de pensió	58.416 DKK	27.276 DKK
Pagament addicional	6.300 DKK	6.300 DKK
Total DKK	122.748 DKK	91.608 DKK
Total €	16.475 €	12.295 €

4. Organització governamental

Dinamarca es divideix en 5 regions i 98 municipis. Les regions s'ocupen dels hospitals públics i els municipis tenen la responsabilitat de dur a terme els plans i les reformes del Ministeri de Benestar. D'aquesta manera, són els municipis els que tenen l'obligació de responsabilitzar-se sobre la gent de la tercera edat i dur a terme les polítiques del Ministeri de Benestar dirigides a aquest sector de la població.

4.1. Els municipis

Concretament, respecte del sector de la gent gran, els municipis tenen les responsabilitats següents:

- Activitats i millora de salut
- Metges
- Dentistes
- Hospitals
- Ajuda domiciliària
- Moribund i mort
- Queixes i indemnització

És el municipi que decideix si una persona gran necessita ajuda domiciliària i si necessita canviar a un altre tipus d'habitatge. El municipi parla amb la persona gran i, a vegades, amb la seva família, i també fa una visita a l'habitatge actual de la persona. Després es decideix quin tipus d'ajuda necessitarà.

Respecte a l'ajuda que la gent gran pot rebre, independentment de si viuen a casa seva o en una residència, trobem l'existència de dos tipus diferents. L'ajuda pràctica, és a dir, ajuda amb neteja, rentar roba i/o la compra i l'ajuda personal, o sigui, ajudar a rentar-se o fins a una ajuda total d'assistència les 24 hores.

Si el municipi concedeix l'ajuda llavors és l'Estat danès el que paga. Si es té en compte que aquesta ajuda és gratuïta per a la gent gran, o per a persones amb limitacions físiques o psíquiques, hi ha una sèrie d'excepcions:

- La persona ha de pagar si només necessita l'ajuda per un temps limitat.

- El municipi pot cobrar si una persona rep àpats d'un servei de menjar.

El servei de menjar és una altra oferta per a la gent gran i també és el municipi que ha de donar el seu vist-i-plau. El servei de menjar és una oferta per a tota la gent gran independentment del tipus d'habitatge.

Després d'haver pres contacte amb el municipi per sol·licitar qualsevol tipus d'ajuda, la persona gran, independentment de si viuen a casa seva o en una residència, se li assigna una persona de contacte que porta el seu cas.

Empleats en el sector de la gent gran

Tots els empleats amb contracte indefinit en el sector de la tercera edat tenen una carrera rellevant, com per exemple: infermera, assistent social (*social og sundhedshjælper / assistent eller sygehjælper*) etc.

També hi ha suplents en el sector de la tercera edat, els quals, principalment, treballen durant els caps de setmana i vacances. Els suplents no sempre tenen una carrera rellevant, però sempre han assistit a un curs de formació sobre com tenir cura de la gent gran.

A més, hi ha voluntaris que a través d'un programa visiten la gent gran per parlar-hi, llegir-los el diari, escriure'ls una carta, portar-los a passejar, etc.

Hi ha tota una sèrie d'organitzacions que tenen com a objectiu organitzar els voluntaris, com per exemple:

- ældresagen www.aeldresagen.dk
- Dansk Røde Kors www.drk.dk
- Besøgsven www.besoegsven-aarhus.dk

4.2. L'oferta pública

És important, tant per al municipi com per a la gent gran, que aquests últims rebin l'ajuda adequada i, per això, tenen la figura de la persona de contacte. La persona de

contacte ajuda a trobar la solució idònia per a la gent gran, tant si es tracta d'una persona soltera o vídua com si es tracta d'un matrimoni.

Si la persona gran vol aprofitar-se d'una oferta pública té les possibilitats següents:

- Centres d'activitats

Els centres d'activitats són oberts per a tots els jubilats amb independència de si viuen a casa seva o en una residència. Les activitats poden ser: club de cinema, club de fer punt, club de cafè, etc. Una gran part de la gent gran que viuen a casa seva aprofita els centres d'activitat perquè ofereixen la possibilitat d'estar en companyia d'altra gent gran.

- Atenció domiciliària

Si la persona no necessita assistència les 24 hores i prefereix quedar-se a casa seva és una opció. La persona gran pot rebre llavors ajuda a través del servei d'atenció domiciliària.

Aquest servei té com a objectiu ajudar amb la higiene personal, és a dir, dutxa, aixecar-se i estirar-se; la neteja; la compra i el servei de menjar.

El servei d'atenció domiciliària pot variar, des d'una vegada al mes fins a diverses vegades al dia.

En el cas que l'ajuda sigui permanent és gratis per al ciutadà i és a càrrec del municipi, aquest últim només pot cobrar el servei de menjar.

- Altres tipus d'habitatge

La gent gran que ja no poden viure a casa seva tenen l'opció entre diferents tipus d'habitatges com una residència (*plejehjem*), comunitat (*bofællesskab*) o casa custodiada (*beskyttet bolig*).

Hi ha llista d'espera per a molts d'aquests tipus d'habitatges i per aquest motiu és possible canviar a un altre municipi per accedir més ràpid a un habitatge. Si un municipi ha aprovat una persona gran per a un habitatge públic, llavors els altres municipis estan obligats a acceptar de donar-li un habitatge a la persona en qüestió.

A Dinamarca s'ha reduït el nombre de cases custodiades com a conseqüència del fet que la gent gran necessita millors condicions amb més espai a cada habitació, una cuina americana i lavabo a cada pis. Per això, estan en procés de reformar les tradicionals residències.

Residències per a la tercera edat

La residència és una oferta d'habitatge per a gent gran on hi ha personal i vigilància les 24 hores. A més, sempre hi ha mínim d'una infermera, a més de la resta de personal que també tenen formació.

Les residències funcionen com una petita societat on hi ha un quiosc, restaurant, perruqueria, terapeuta de peus, centre d'activitats, *fitness*, fisioterapeuta, etc.

Les residències són obertes i sovint tenen una situació cèntrica a la ciutat. Al vespre, es tanquen les portes per a la seguretat dels residents.

A les residències, la gent gran reben l'ajuda que necessiten i paguen el lloguer i el menjar, però el servei mèdic és com si residissin a casa seva, un servei gratuït.

Pisos tutelats 1 (*beskyttende bolig*)

Els pisos tutelats són una oferta per a gent gran que no poden viure a casa seva, però tampoc no necessiten el servei mèdic d'una residència. De totes maneres, la possibilitat de rebre el servei mèdic és bàsicament la mateixa que en una residència i els pisos tutelats tenen un sistema instal·lat per tal que l'inquilí sempre pugui posar-se en contacte amb el personal d'assistència.

Els pisos tutelats tenen més espai, normalment hi ha saló, dormitori, lavabo, cuina i vestíbul. Els pisos tutelats normalment són una prolongació de les residències, i per aquest motiu sempre es troben localitzats a prop d'un servei mèdic de 24 hores i d'una infermera.

Pisos tutelats 2 (Ældreboliger)

Els pisos tutelats 2 són gairebé idèntics als pisos tutelats 1, però la gent gran que hi viuen són encara més autosuficients. Els habitants d'un pis tutelat 2 poden tenir una vinculació amb una residència i, d'aquesta manera, poder demanar-hi ajuda quan la necessiten.

Comunitat

Les comunitats són una altra oferta per a la gent gran. Les comunitats són aptes per a gent gran amb força autosuficiència i tenen l'avantatge que fomenten les relacions socials entre ells. Sobretot són la gent gran que no té ningú els qui necessiten les comunitats, però també hi ha molts matrimonis que desitgen viure en una comunitat. A les comunitats hi ha zones comunes amb espai per a diverses activitats.

Demència

La gent gran amb demència o Alzheimer poden quedar-se a casa mentre que la demència no sigui molt forta. La majoria de la gent gran amb demència marxen directament a una residència quan ja no poden quedar-se a casa i necessiten una assistència mèdica les 24 hores del dia. En moltes residències han fet una secció adaptada especialment per la gent gran amb demència.

4.3. Ofertes privades

Durant els últims anys hi ha cada vegada més oferta privada per a la gent gran. Hi ha serveis domèstics privats i residències privades.

La gent gran poden escollir ells mateixos si prefereixen l'oferta pública o la privada i també poden canviar entre el públic i el privat en el cas que no estiguin satisfets.

Les ofertes privades han de ser aprovades pel municipi i tenir un nivell determinat d'assistència mèdica i de cost. Moltes de les residències privades pertanyen a una religió o professió, però la gran majoria són obertes per a tothom. De totes maneres, poden, en contrast amb el sector públic, excloure una persona gran a causa de la seva religió.

Tot i això, s'ha de dir que el principal desenvolupament del sector privat, pel que fa al sector de la tercera edat, ha estat bàsicament en el camp de l'assistència o ajuda domiciliària. En aquest sentit, hi ha algunes empreses privades que ofereixen els mateixos serveis que el sector públic.

De fet, durant els últims anys s'han vist més empreses de servei domèstic. Van començar quan molta gent pensava que l'ajuda pública no era prou bona per a la gent gran. Des de llavors hi ha hagut un desenvolupament positiu amb el sector públic, però això no ha fet disminuir el nombre d'empreses de servei domèstic privades. De totes maneres, el sector privat, tot i existir un cert nombre d'empreses privades petites, es troba dominat principalment per únicament dues empreses:

- Forenede care/service

Forenede care / forenede service és una de les empreses més grans en el sector de cura privada per a gent gran de la tercera edat. Cobreixen tot Dinamarca i col·laboren amb els hospitals privats.

Forenede care fa servei domèstic tant d'ajuda personal com pràctica. Els empleats tenen bona formació i tenen contractades infermeres per tal que els clients sempre puguin rebre la visita d'una infermera de professió.

- Aleris

Aleris també és una de les empreses grans en el sector de cura privada per a gent gran de la tercera edat. Aleris és aprovada pels municipis i, per això, quan el municipi ha concedit ajuda a una persona gran, la persona pot escollir Aleris per dur a terme tota l'ajuda o una part d'aquesta ajuda.

5. Conclusions

En el present estudi hem analitzat el sector de la tercera edat a Dinamarca, tot posant un èmfasi especial en el sector de les residències per a la tercera edat i al tipus d'habitatge en el qual aquest grup poblacional tendeix a residir durant la majoria de la seva vellesa.

La principal conclusió que podem extreure és que el sector de la tercera edat a Dinamarca es caracteritza per estar fortament connectat amb l'Administració pública danesa, és a dir, principalment és el Ministeri de Benestar danès el que organitza i controla el benestar de les persones de la tercera edat. El fet que aquest sector estigui dominat tan fortament pel sector públic implica que la participació del sector privat en el nostre objecte d'estudi sigui poc rellevant, tot i haver vist l'existència de dues potents empreses privades dirigides al sector.

Un dels punts més importants que hem pogut comprovar, tal com comentàvem a la introducció, és que els esforços per part del Ministeri de Benestar, per tal que la gent gran pugui mantenir la seva autosuficiència pràcticament durant tota la seva vellesa, han estat productius i han aconseguit assolir els seus objectius. Com hem pogut veure, la gran majoria de la gent gran és propietària del seu habitatge i les persones que no ho són viuen en habitatges de lloguer.

D'altra banda, també hem pogut veure que el grau d'utilització de residències per a gent gran a Dinamarca és més aviat baix, ja que les ajudes que ofereix el Ministeri de Benestar a través dels municipis estan destinades a cobrir totes aquelles necessitats bàsiques de la gent gran per tal de permetre'ls continuar vivint a casa seva. És a dir, el fet que a través de la persona de contacte i l'ajuda domiciliaria les persones grans tinguin les necessitats bàsiques cobertes, els permet continuar residint a la seva residència habitual i els dona un grau més elevat d'autosuficiència, la qual cosa, al mateix temps, provoca que el grau d'utilització de residències de la tercera edat sigui més aviat baix. En aquest sentit, com hem pogut veure en les diferents estadístiques mostrades al llarg de l'estudi, les residències són utilitzades per la gent gran quan aquests ja no es poden valdre per ells mateixos i l'ajuda domiciliaria es mostra insuficient per a ells. És per aquest motiu, que les estadístiques ens mostren com el

grau d'utilització de les residències és més elevat entre les persones de més de 80 anys, que no pas entre les persones que es troben en la franja d'edat de 65-79 anys.

Finalment, cal dir que les previsions d'augment de la població de la tercera edat mostren que a finals d'aquest segle el percentatge de població de més de 65 anys serà del 25%, a més d'augmentar també l'esperança de vida. Aquests dos factors, a molt llarg termini, poden suposar l'obertura del sector de cara a l'oferta privada, ja que és de preveure que el sector públic no pugui assolir un nombre tan elevat de demanda. Tot i això, pel que fa al moment actual, el sistema públic per donar cobertura a la gent de la tercera edat a Dinamarca es mostra eficient i útil, ja que la filosofia d'autosuficiència permet a l'Administració de poder-se alliberar d'una important càrrega econòmica.

6. Fonts d'informació

- Ældre Sagen (<http://www.aeldresagen.dk>)
- Danmark Statistik (<http://www.dst.dk>)
- Velfærds Ministeriet – Ministeri de Benestar Social (<http://www.im.dk>)